

EUROPOS PARLAMENTAS

2009–2014

Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas

2012/2097(INI)

26.10.2012

PRANEŠIMO PROJEKTAS

Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto

Įmonių socialinė atsakomybė. Visuomenės interesų gynimas ir tvaraus bei
įtraukaus atsigavimo siekis
(2012/2097(INI))

Pranešėjas: Richard Howitt

PR_INI

TURINYS

Puslapis

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS	3
AIŠKINAMOJI DALIS.....	10

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

Įmonių socialinė atsakomybė. Visuomenės interesų gynimas ir tvaraus bei įtraukaus atsigavimo siekis

(2012/2097(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 5, 12, 14, 15, 16, 21, 23, 26, 27, 28, 29, 31, 32, 33, 34 ir 36 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Europos socialinę chartiją, ypač į jos 5, 6 ir 19 straipsnius,
- atsižvelgdamas į 1998 m. priimtą Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) pagrindinių principų ir teisių darbe deklaraciją ir į TDO konvencijas, kuriomis nustatomos visuotinės pagrindinės darbo sąlygos: į konvencijas dėl priverstinio darbo panaikinimo (Nr. 29 (1930 m.) ir Nr. 105 (1957 m.)); į konvencijas dėl asociacijų laisvės ir teisės vesti kolektyvines derybas (Nr. 87 (1948 m.) ir Nr. 98 (1949 m.)); į konvencijas dėl vaikų darbo panaikinimo (Nr. 138 (1973 m.) ir Nr. 182 (1999 m.)) ir į konvencijas dėl nediskriminavimo darbe (Nr. 100 (1951 m.) ir Nr. 111 (1958 m.)),
- taip pat atsižvelgdamas į TDO konvencijas dėl darbo išlygų viešųjų pirkimų sutartyse (Nr. 94) ir dėl kolektyvinių derybų (Nr. 154),
- atsižvelgdamas į 2009 m. birželio 19 d. Tarptautinėje darbo konferencijoje visuotiniu susitarimu patvirtintus TDO Deramo darbo darbotvarę ir Visuotinį darbo vietų paktą,
- atsižvelgdamas į Deklaraciją dėl socialinio teisingumo siekiant teisingos globalizacijos, kurią 2008 m. birželio 10 d. bendru sutarimu patvirtino 183 TDO valstybės narės,
- atsižvelgdamas į 1948 m. Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją ir į kitus Jungtinių Tautų dokumentus žmogaus teisių klausimais, visų pirma į 1966 m. Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą, 1966 m. Tarptautinį ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių paktą, 1965 m. Tarptautinę konvenciją dėl visų formų rasinės diskriminacijos panaikinimo, 1979 m. Konvenciją dėl visų formų diskriminacijos panaikinimo moterims, 1989 m. Vaiko teisių konvenciją, 1990 m. Tarptautinę konvenciją dėl visų darbuotojų migrantų ir jų šeimos narių teisių apsaugos ir į 2006 m. Neįgaliųjų teisių konvenciją,
- atsižvelgdamas į JT verslo ir žmogaus teisių pagrindinius principus ir į 2009 m. gruodžio 8 d. Užsienio reikalų tarybos išvadas¹,
- atsižvelgdamas į 2011 m. gegužės mėn. atnaujintas Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) rekomendacijas daugiašalėms įmonėms,
- atsižvelgdamas į 1997 m. EBPO Kovos su kyšininkavimu konvenciją,

¹ <http://www.business-humanrights.org/SpecialRepPortal/Home/Protect-Respect-Remedy-Framework> ir http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/111819.pdf.

- atsižvelgdamas į Visuotinę ataskaitų teikimo iniciatyvą,
- atsižvelgdamas į Tarptautinės integruotų ataskaitų teikimo tarybos (angl. IIRC) įsteigimą,
- atsižvelgdamas į 2008 m. Danijos finansinių ataskaitų teikimo įstatymą,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų pasaulinį susitarimą,
- atsižvelgdamas į 2010 m. spalio mėn. Komisijos atliktą tyrimą dėl tarptautinių įmonių socialinės atsakomybės priemonių ir standartų valdymo spragų ir galiojančių ES teisės aktų (žinomas kaip Edinburgo tyrimas), kurio išvados paskelbtos 2011 m. metinėje žmogaus teisių ataskaitoje,
- atsižvelgdamas į 2012 m. pasaulio aukščiausiojo lygio susitikimo tvaraus vystymosi klausimais („Rio+20“) baigiamojo dokumento 46 ir 47 dalis,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų atsakingo investavimo principus (JTAIP),
- atsižvelgdamas į 2010 m. lapkričio 1 d. patvirtintą tarptautinį standartą ISO 26000, kuriuo nustatomos socialinės atsakomybės gairės,
- atsižvelgdamas į 2009 m. atliktą 99 įmonių tyrimą „Žalieji nugalėtojai“ (angl. „Green winners“),
- atsižvelgdamas į 2002 m. spalio 16 d. įsteigtą Europos daugiašalių suinteresuotųjų subjektų forumą įmonių socialinės atsakomybės klausimais,
- atsižvelgdamas į 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2004/18/EB dėl viešojo darbų, prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo¹,
- atsižvelgdamas į 2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo², kuriuo pakeista 1968 m. Briuselio konvencija, išskyrus nuostatas dėl Danijos ir kitų valstybių narių santykių,
- atsižvelgdamas į 2001 m. gruodžio 3 d. Tarybos rezoliuciją dėl žaliosios knygos dėl įmonių socialinės atsakomybės³,
- atsižvelgdamas į 2003 m. vasario 6 d. Tarybos rezoliuciją dėl įmonių socialinės atsakomybės⁴,
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Skatinti padorų darbą visiems. Europos Sąjungos indėlis įgyvendinant padoraus darbo pasaulyje darbotvarkę“ (Komisijos komunikatas dėl padoraus darbo) (COM(2006) 0249),

¹ OL L 134, 2004 4 30, p. 114.

² OL L 12, 2001 1 16, p. 1.

³ OL C 86, 2002 4 10, p. 3.

⁴ OL C 39, 2003 2 18.

- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Įmonių teisės modernizavimas ir įmonių valdymo tobulinimas Europos Sąjungoje. Planas judėti į priekį“ (Įmonių valdymo veiksmų planas) (COM(2003) 0284),
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Prekyba, augimas ir tarptautinė arena. Prekybos politika – svarbiausia ES 2020 m. strategijos sudėtinė dalis“ (COM(2010) 0612),
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Paketis „Atsakingos įmonės““ (COM(2011) 0685),
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Ekonomikos atsigavimas kuriant darbo vietas“ (COM(2012) 0173),
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Socialinio verslo iniciatyva. Socialinėms įmonėms plėtoti palankios aplinkos kūrimas socialinių inovacijų ekonomikoje“ (COM(2011) 0682),
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „2020 m. Europa. Pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategija“ (COM(2010) 2020),
- atsižvelgdamas į savo 2002 m. gegužės 30 d. rezoliuciją dėl Komisijos žaliosios knygos „Europos įmonių socialinės atsakomybės modelio skatinimas“¹,
- atsižvelgdamas į savo 2003 m. gegužės 13 d. rezoliuciją „Komisijos komunikatas dėl įmonių socialinės atsakomybės. Įmonių indėlis į tvarų vystymąsi“²,
- atsižvelgdamas į savo 2007 m. kovo 13 d. rezoliuciją „Įmonių socialinė atsakomybė: naujoji partnerystė“³,
- atsižvelgdamas į savo 2010 m. lapkričio 25 d. rezoliuciją dėl įmonių socialinės atsakomybės tarptautinės prekybos susitarimuose⁴,
- atsižvelgdamas į savo 2010 m. birželio 16 d. rezoliuciją dėl strategijos „Europa 2020“, kurioje teigiama, kad tarp įmonių atsakomybės ir įmonių valdymo esama glaudaus ryšio⁵,
- atsižvelgdamas į savo ... m. ... mėn. ... d. rezoliuciją „Socialinio verslo iniciatyva. Socialinėms įmonėms plėtoti palankios aplinkos kūrimas socialinių inovacijų ekonomikoje“ (2012/2004(INI))⁶,
- atsižvelgdamas į 2012 m. gegužės 24 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę dėl Komisijos komunikato „Atnaujinta 2011–2014 m. ES įmonių socialinės atsakomybės strategija“ (SOC/440),
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Atnaujinta 2011–2014 m. ES įmonių socialinės

¹ OL C 187 E, 2003 8 7, p. 180.

² OL C 67 E, 2004 3 17, p. 73.

³ OL C 301 E, 2007 12 13, p. 45.

⁴ OL C 99 E, 2012 4 3, p. 101.

⁵ OL C 236 E, 2011 8 12, p. 57.

⁶ Priimti tekstai, P7_TA(2012)...

atsakomybės strategija“ (COM(2011) 0681),

- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 48 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto pranešimą ir į Teisės reikalų komiteto, Užsienio reikalų komiteto, Vystymosi komiteto, Tarptautinės prekybos komiteto bei Kultūros ir švietimo komiteto nuomones,
- A. kadangi įmonių socialinė atsakomybė neturi tapti priemone tarptautiniu mastu pripažintiems taikomiems būtiniausiems standartams iš naujo nustatyti, o ją reikia pasitelkti siekiant geriau suvokti tiesioginio šių standartų taikymo verslui būdą ir tai įgyvendinti;
1. pripažįsta, kad Komisijos komunikatas yra politinių pareiškimų, dėl kurių dabar įmonių socialinė atsakomybė įtvirtinta ES politikos kryptyse ir veikloje, dalis;
 2. vis dėlto pritaria į šį komunikatą įtrauktos analizės išvadoms, kad iš esmės tik nedaug didelių įmonių vadovaujasi įmonių socialinės atsakomybės praktika;
 3. mano, kad ateityje pagrindinės įmonių socialinės atsakomybės didinimo varomosios jėgos bus didesnis susitelkimas į pasauliniu mastu taikomas įmonių socialinės atsakomybės priemonės, naujos pirmaujančių verslo subjektų kitiems kolegoms perduodamos paskatos, tinkamų taisyklių taikymas, patikima esamų įmonių socialinės atsakomybės iniciatyvų poveikio analizė ir vis didesnis pasaulinių socialinių ir aplinkos apsaugos problemų masto pripažinimas tiek verslo bendruomenėje, tiek plačiojoje visuomenėje;
 4. palankiai vertina tai, kad pagal Komisijos komunikate nustatytą įmonių socialinės atsakomybės apibrėžtį, atspindinčią naują požiūrį, kuri Komisija pirmą kartą patvirtino 2009 m. daugiašaliame suinteresuotųjų subjektų forume, numatoma būtina galimybė užtikrinti integruotumą ir siekti bendro sutarimo, ir tai, kad ši apibrėžtis tinkamai atspindi naują bendrą verslo ir kitų suinteresuotųjų subjektų sutarimą šiuo klausimu, pasiektą vienbalsiai susitarus dėl JT pagrindinių principų;
 5. dar kartą pabrėžia, kad tiki ekonominiais argumentais dėl įmonių socialinę atsakomybės, tačiau pakartoja, kad jei tam tikru atveju ar tam tikroje įmonėje trumpuoju laikotarpiu tokiais ekonominiais argumentais nesivadovaujama, tai niekada negali būti laikoma neatsakingos veiklos pateisinimu;
 6. pripažįsta, kad įmonių socialinės atsakomybės iniciatyvų itin trūksta tuomet, kai įmonės šalinasi svarbių interesų grupių ar vengia spręsti opius su jų vykdoma veikla susijusius klausimus; ragina Komisiją bendradarbiauti su finansų institucijomis ir remtis vadinamųjų įmonių socialinės atsakomybės laboratorijų atliktu darbu, kad būtų galima geriau nustatyti, kaip įmonės ir jų suinteresuotieji subjektai gali objektyviai nurodyti konkrečiai įmonei itin svarbius socialinius ir aplinkos apsaugos klausimus;

Tvarus atsigavimas

7. tvirtai pritaria Komisijos komunikate pripažintam teiginiui, kad dabartinės krizės socialinių padarinių švelninimas yra įmonių socialinės atsakomybės dalis; ragina įmones

imtis iniciatyvų, kuriomis būtų siekiama kurti jaunimui skirtas darbo vietas, ir taip parodyti tikrą prisiimtų įsipareigojimų pavyzdį;

8. ragina daugiašaliame suinteresuotųjų subjektų forume apsvarstyti veiksmų kryptis, kurių būtų galima laikytis reaguojant į tokius ekonomikos krizės padarinius kaip dažnėjanti nuolatinių darbuotojų perkėlimo į laikinuosius praktika, priverstinis darbo visą darbo laiką pakeitimas darbu ne visą darbo laiką, išnaudotojiškas darbas vis dažniau sudarant subrangos sutartis ir neoficialaus sektoriaus atgijimas;
9. pripažįsta, kad dėl įmonių uždarymo ir veiklos masto mažinimo kyla pavojus kai kuriems įgyvendinant įmonių socialinės atsakomybės programą pasiektiems laimėjimams, pvz., socialiai atskirtų grupių užimtumui; ragina Komisiją atlikti išsamią krizės socialinio poveikio tokioms iniciatyvoms analizę;
10. mano, kad dėl finansų krizės sumažėjo darbuotojų pasitikėjimas įmonių įsipareigojimais užtikrinti ilgalaikę teisę kaupti privačias pensijas; ragina įmones imtis veiksmų, kad būtų atkurta, kaip mano daugelis darbuotojų, sutrikdyta pusiausvyra – neproporcingai apribota jų teisė kaupti pensiją;

Tarptautinis organizavimas ir įvairių suinteresuotųjų subjektų požiūriai

11. pritaria Komisijos komunikate pabrėžiamam siekiui stiprinti ir įgyvendinti tarptautinius standartus ir, atsižvelgdamas į 2011 m. atnaujintas EBPO rekomendacijas ir susitarimą dėl JT pagrindinių principų, mano, kad dabar ES lygmeniu imantis veiksmų daugiausia dėmesio reikia skirti visapusiškai šių rekomendacijų ir principų įgyvendinimui;
12. primygtinai reikalauja užtikrinti, kad visais atvejais skiriant ES investicinių priemonių, Europos investicijų banko ir Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko lėšas privačiojo sektoriaus subjektų prekybai ir plėtrai finansuoti būtų nustatytos sutarčių sąlygos, pagal kurias būtų reikalaujama laikytis EBPO rekomendacijų ir JT pagrindinių principų;
13. palankiai vertina Komisijos iniciatyvą rengti nacionalinius veiksmų planus, skirtus JT pagrindiniams principams įgyvendinti; ragina Europos išorės veiksmų tarnybą (EIVT) atlikti kur kas svarbesnį vaidmenį padedant skatinti rekomendacijų įgyvendinimą aukštesnių pareigų lygmeniu; ragina, siekiant įgyvendinimo pažangos, pradėti valstybių narių tarpusavio vertinimo procesą;
14. ragina Komisiją, visų pirma jos Teisingumo generalinį direktoratą, pateikti pasiūlymus, kaip būtų galima sudaryti palankesnes sąlygas ekstrateritorinei jurisdikcijai ES teismuose, kai ES įsteigtos įmonės ar jų patronuojamosios įmonės arba verslo partneriai labai šiurkščiai pažeidžia žmogaus teises;
15. ragina Komisiją, visų pirma jos Prekybos generalinį direktoratą, pradėti vadovautis „aktyviu“ požiūriu į EBPO rekomendacijas, taip užtikrinant skatinimą laikytis šių rekomendacijų ir nuolatinę paramą joms įgyvendinti pasitelkiant ES delegacijas;
16. mano, kad įmonių socialinė atsakomybė yra svarbi priemonė, padedanti ES remti TDO konvencijų įgyvendinimą; pritaria nuostatai skirti finansavimą Europos profesinėms sąjungoms, kad jos, siekdamos stiprinti gebėjimus trečiojoje šalyse, galėtų įgyvendinti su

EBPO rekomendacijomis ir kitais įmonių socialinės atsakomybės tarptautiniais standartais susijusius bandomuosius projektus;

17. palankiai vertina tai, kad JT aukščiausiojo lygio susitikimu „Rio+20“ naudojamosi verslo tikslais, siekiant palaikyti naują visuotinę konvenciją dėl įmonių atsakomybės;

Įmonių socialinei atsakomybei skirtos viešosios politikos kryptys

18. pritaria 2004 m. birželio mėn. daugiašalio suinteresuotųjų subjekto forumo pranešime išdėstyta nuomonei, kad valdžios institucijos, pasitelkdamos sušaukimo, skatinimo ir reguliavimo funkcijas, gali labai daug prisidėti prie įmonių socialinės atsakomybės didinimo, ir ragina valstybes nares šioms pastangoms suteikti naują didelį postūmį;
19. palankiai vertina daugumos valstybių narių pastangas plėtoti ir įgyvendinti įmonių socialinės atsakomybės srities nacionalinius veiksmų planus konsultuojantis nacionaliniuose daugiašaliuose suinteresuotųjų subjektų forumuose; tačiau nerimauja, kad kol kas viešosios politikos priemonių skaičius neatitinka jų poveikio didinant įmonių socialinę atsakomybę;
20. ragina Komisiją stengtis greičiau pateikti naujus pasiūlymus dėl valdymo spragų, susijusių su įmonių socialinės atsakomybės tarptautiniais standartais, panaikinimo, kaip rekomenduota jos užsakytame Edinburgo tyrime;

Socialiai atsakingo investavimo ir informacijos atskleidimo sąsaja

21. pažymi, kad institucinių investuotojų poreikiai ir toliau yra vienas pagrindinių socialiai atsakingos investavimo rinkos skatinimo veiksnių; atsižvelgdamas į tai, atkreipia dėmesį, kad informacijos atskleidimas yra vienas pagrindinių įmonių socialinės atsakomybės skatinimo veiksnių ir kad jis turi būti principinis;
22. visapusiškai palaiko Komisijos ketinimą pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl įmonių atskleidžiamos nefinansinės informacijos; įspėja, kad vartojant sąvoką „nefinansinis“ nederėtų nuslėpti tikrų finansinių padarinių verslui, galinčių turėti socialinį, su aplinkos apsauga ir žmogaus teisėmis susijusį poveikį; ragina pateikti plataus užmojo pasiūlymą, pagal kurį tarp daugelio dabartinių tarptautinių iniciatyvų dėl privalomo įmonių ataskaitų tvarumo klausimais teikimo būtų įvertinta ES teisė ir besąlygiškai priskirtas tikslas užtikrinti, kad iki šio dešimtmečio pabaigos Tarptautinės integruotų ataskaitų teikimo tarybos rengiamas integruotų ataskaitų teikimas taptų visuotine norma;

Tolesnis įmonių socialinės atsakomybės didinimas

23. pritaria tolesniam vadovaujamajam Europos daugiašalio suinteresuotųjų subjektų forumo vaidmeniui, kurį jis atlieka remdamas Komisijos komunikate išdėstytų pasiūlymų įgyvendinimą;
24. pritaria požiūriui, kad, kalbant apie įmonių socialinę atsakomybę, nėra vieno visiems tinkamo mato, tačiau, pripažindamas, kad dėl privačių ir savanoriškų iniciatyvų gausos gali atsirasti papildomų išlaidų ir kilti su įgyvendinimu susijusių kliūčių, ragina Komisiją

kartu su kitomis tarptautinėmis organizacijomis įsipareigoti remti ilgalaikį tikslą užtikrinti įmonių socialinės atsakomybės srities iniciatyvų suderinimą;

25. palankiai vertina kai kurių verslo mokyklų atliekamą darbą skatinant įmonių socialinę atsakomybę, tačiau pripažįsta, kad tokių mokyklų yra labai nedaug; ragina aukšto lygio darbo grupę išnagrinėti, kaip įmonių socialinės atsakomybę būtų galima įtraukti į visiems skirtą vadybos mokymo programas;
26. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai bei valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams.

AIŠKINAMOJI DALIS

Naujausiame Komisijos komunikate dėl įmonių socialinės atsakomybės ši atsakomybė įtvirtinama Europos mąstysenoje, konkrečiai – politikos srityje, kurioje Europos Parlamentas atlieka labai svarbų vaidmenį. Be to, po ankstesnio komunikato šis komunikatas yra ir didelis žingsnis į priekį imantis veiksmų po dialogo su Parlamentu ir su diskusijose įmonių socialinės atsakomybės klausimais dalyvaujančiais suinteresuotaisiais subjektais.

Šiame Parlamento rezoliucijos projekte palankiai vertinama tai, kad dar kartą pabrėžiama ES parama visuotinėms įmonių socialinės atsakomybės iniciatyvoms, patvirtinama parama įvairių suinteresuotųjų subjektų požiūriui, – ši apibrėžtis atspindi pasauliniu lygmeniu pasiektą bendrą sutarimą ir gerokai aktyvesnį pačiai Europos Komisijai pavestą rėmėjos vaidmenį.

Manau, šis komunikatas yra dalykiškas, nukreiptas į ateitį ir pritaikytas prie įmonių socialinės atsakomybės pokyčių Europoje ir pasaulyje. Jame nustatytas tvirtas tolesnių veiksmų pagrindas, o Europos Parlamentas raginamas jį visapusiškai palaikyti.

Todėl mano pranešimo tikslas – prisidėti prie diskusijų išplėtojant kai kuriuos šio komunikato siūlymus ir nustatant kai kuriuos galimus trūkumus.

Tvarus atsigavimas

Pirmiausia pažymėtina, kad diskusijos dėl įmonių socialinės atsakomybės vyksta dabartinės ekonomikos krizės sąlygomis. Teigiama, kad įmonių socialinė atsakomybė yra būtina pasitikėjimo verslu atkūrimo ir tvaraus ekonomikos atgaivinimo sąlyga.

Nors įmonių socialinė atsakomybė yra tinkama apsaugos nuo kaltinimų vadinamuoju žaliuoju smegenų plovimu (angl. *greenwash*) priemonė, ji turi būti vertinama ne kaip grėsmė verslo konkurencingumui, o kaip jam suteikiama galimybė. Įmonių socialinė atsakomybė taip pat yra pačios Europos „socialinio leidimo“ siekti prekyba grindžiamo augimo dalis.

Vadovaujantis trumparegišku Briuselio mąstymu, pagal kurį daugiausia dėmesio skiriama tik finansų rinkų skaidrumui, atsakomybei ir atskaitomybei, būtų pakartotos tos pačios klaidos, kuriomis kaltinami už bankų griūtį atsakingi subjektai.

Negalima išsižadėti esminio išsipareigojimo ateityje pertvarkyti Europos ir pasaulio ekonomiką į mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomiką. Tvarus verslas veiklą gali vykdyti tik tvarios ekonomikos sąlygomis.

Todėl mano pranešime atsakingos įmonės raginamos aktyviai prisiimti išsipareigojimus švelninti socialinius krizės padarinius ir imtis siūlomų veiksmų įmonių socialinės atsakomybės srityje: kurti jaunimui skirtas darbo vietas, užtikrinti profesinę sveikatą ir pensijų tvarumą, skatinti mokėti pragyvenimą užtikrinančių darbo užmokestį, kovoti su išnaudotojiška darbo praktika įmonės tiekimo grandinėse ir skatinti naujas socialiniu požiūriu naudingų ir aplinkai nekenkiančių gaminių bei paslaugų rinkas.

Visuotinės įmonių socialinės atsakomybės užtikrinimas

Antrasis šio pranešimo prioritetas – pateikti konkrečių pasiūlymų, kurie prisidėtų prie

Komisijos ketinimo geriau įgyvendinti visuotinės įmonių socialinės atsakomybės iniciatyvas. Esu įsitikinęs, kad Komisijos 2006 m. žadėtas „įmonių socialinės atsakomybės pavyzdys“ būtų kur kas geriau įgyvendintas 2012 m. patvirtinant visuotinį požiūrį, skirtą pasaulinėse rinkose veikiančioms Europos įmonėms.

Rekomenduoju Europos Komisijai parengti bendrą JT verslo ir žmogaus teisių pagrindinių principų įgyvendinimo ataskaitą, o valstybės narės šiuos principus gali geriau įgyvendinti pasitelkdamos tarpusavio vertinimo procesą, kuris vertinant žmogaus teisių politikos kryptis jau laikomas etalonu. Be to, dabar reikia spręsti ir opų ekstrateritorinės jurisdikcijos klausimą, susijusį su Europos įmonių piktnaudžiavimu darbo ar platesnėmis žmogaus teisėmis trečiojoje šalyse, kuriose teisė kreiptis į teismą yra ribota.

Šiame pranešime taip pat teigiama, kad, įgyvendinant EBPO rekomendacijas daugiašalėms įmonėms, įtraukiant jas į sudaromus prekybos ir investicijų susitarimus, teikiant finansinę paramą gebėjimams stiprinti, padedant nagrinėti skundus galimų pažeidimų atvejais, susiejant finansinės paramos verslui teikimą su šių rekomendacijų laikymusi ir padedant įtikinti naujas pasaulio šalis vadovautis šiomis rekomendacijomis, Komisija turi atlikti daug aktyvesnį vaidmenį.

Šiame pranešime taip pat pritariama požiūriui, kad skaidrumas ir integruotų ataskaitų tvarumo klausimais teikimas yra labai svarbūs, nes jie yra pagrindiniai įmonių socialinės atsakomybės veiksniai. Itin palaikomas sumanymas įgyvendinti Visuotinę ataskaitų teikimo iniciatyvą – ataskaitoms tvarumo klausimais teikti taikyti metodiką, kuria remiasi verslas visame pasaulyje. Toliau šiame pranešime Komisija raginama pateikti numatytą šios srities pasiūlymą, tačiau jis turi būti griežtai grindžiamas Tarptautinės integruotų ataskaitų teikimo tarybos tikslu užtikrinti, kad iki šio dešimtmečio pabaigos integruotų ataskaitų teikimas taptų visuotine norma.

Šiame pranešime palaikomas Komisijos ketinimas bendradarbiauti su investuotojais, ypač siekiant skatinti laikytis JT atsakingo investavimo principų, todėl siūlau imtis naujos ES iniciatyvos jų svarbai didinti.

Be to, šiame pranešime ES rekomenduojama aktyviai palaikyti verslo iniciuotą ir šiais metais vykusiame JT aukščiausiojo lygio susitikime tvaraus vystymosi klausimais („Rio+20“) pateiktą pasiūlymą patvirtinti JT konvenciją dėl įmonių atsakomybės. Palaikau siekį didinti įmonių socialinę atsakomybę pasitelkiant tvaraus vystymosi tikslų procesą, kuris buvo pradėtas po šio aukščiausiojo lygio susitikimo.

Įvairių suinteresuotųjų subjektų požiūris

Europos Parlamento taip pat prašoma pripažinti išskirtinį ES politinių sprendimų priėmimo įmonių socialinės atsakomybės klausimais pobūdį. Yra parengta pasiūlymų pasitelkti įprastą socialinį dialogą, pvz., nustatant tikslinį naujų bendrųjų susitarimų įmonių socialinės atsakomybės srityje rodiklį ir finansuojant Europos profesinių sąjungų įgyvendinamus „deramo darbo“ srities bandomuosius projektus.

Be to, Europos Parlamento atvirai prašoma paremti daugiašalio suinteresuotųjų subjektų forumo įmonių socialinės atsakomybės klausimais veiklą ir plėtrą, be kita ko, įgyvendinant komunikate siūlomas sektorių iniciatyvas. Siūlau imtis papildomų su informacinėmis ir ryšių

technologijomis ir privačios saugos sektoriumi susijusių iniciatyvų. Taip pat pritariama planuojamų įtraukti naujų daugiašalių suinteresuotųjų subjektų „praktikos bendruomenėms“.

Valstybių narių aukšto lygio darbo grupė ragina aktyviau įtraukti kitus suinteresuotuosius subjektus ir pabrėžia, kad Komisijos Aplinkos ir Išorės santykių generaliniai direktoratai įmonių socialinei atsakomybei turi skirti daugiau dėmesio.

Pažangus derinys – viešasis sektorius kartu su privačiuoju

Šiame pranešime raginama daugiau dėmesio skirti viešosios politikos poveikiui įmonių socialinei atsakomybei. Tai turėtų apimti pačios Komisijos Edinburgo tyrime dėl valdymo spragų pateiktų rekomendacijų įgyvendinimą ir būtinybę pasiekti konkrečius socialinių rodiklių įgyvendinimo rezultatus, visų pirma rengiant viešuosius pirkimus.

Europos Komisija raginama parodyti ryžtingą poziciją įsipareigojant teikti ataskaitas tvarumo klausimais, užtikrinti etišką savo pensijų fondų investicijų valdymą ir remti savo tarnybų darbuotojų savanorišką veiklą.

Pranešime dar kartą pabrėžiama įmonių atsakomybės ir įmonių valdymo sąsaja, taip pat pritariama siūlymui naudotis gero administravimo kodeksais ir remtis direktorių atsakomybe siekiant didinti įmonių socialinę atsakomybę ir ją ugdyti pačioje įmonėje.

Vis dėlto taip pat pabrėžiama, kad ir toliau svarbu imtis vienas kitą papildančių privačiojo sektoriaus ir savanoriškų veiksmų, visų pirma propaguojant paramos tokių iniciatyvų susiejimo principui teikiamą naudą. Teigiama, kad daug geriau skatinti savanorišką bendradarbiavimą negu naujas privalomas iniciatyvas dėl socialinių etikečių.

Apskritai JT pagrindinių principų srityje tai vadinama pažangiuoju reguliavimo ir savanoriško metodų deriniu; iš tikrųjų ES, vadovaudamasi tokiu požiūriu, elgtųsi sumaniai.

Tolesni veiksmai

Palankiai vertinamos įvairios kitos komunikate siūlomos priemonės. Siūlau daugiau dėmesio skirti šiems aspektams: įmonių socialinės atsakomybės įtraukimui į pagrindinių verslo mokyklų mokymo programas, įmonių socialinės atsakomybės skatinimui mažose įmonėse taikant grupės metodą ir patikrinimams, kuriais būtų užtikrinama, kad numatyti įmonių socialinės atsakomybės apdovanojimai iš tikrųjų atitiktų geriausią Europos ir pasaulio patirtį.

Galiausiai norėčiau pakartoti, jog esu įsitikinęs, kad įmonių socialinė atsakomybė iš proceso turi virsti rezultatu. Komunikate visiškai teisingai teigiama, kad labai svarbu laipsniškai didinti įmonių socialinę atsakomybę. Imtis verslo sąmoningumo iniciatyvų, kaip dalies programos „2013-ieji – Europos piliečių metai“, iširti bendrą įmonių socialinės atsakomybės poveikį socialinių ir aplinkos apsaugos problemų sprendimui, kad būtų pabrėžta būtinybė nedelsiant išspręsti šiuos uždavinius, ir sudaryti naują susitarimą su pilietine visuomene – tai keletas siūlymų, kurios šiame pranešime rekomenduojama išnagrinėti su verslo sektoriaus ir šiam sektoriui nepriklausančiais subjektais, siekiant padėti pasiekti šį tikslą.

Jei, kaip teisingai teigia Komisija, įmonių socialinė atsakomybė yra įmonių atsakomybė už jų daromą poveikį visuomenei, būtent šio poveikio verslas ir visuomenė kartu turėtų siekti

labiausiai.